

**УМАНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
САДІВНИЦТВА**

**МЕНЕДЖМЕНТ
XXI СТОЛІТТЯ: ПРОБЛЕМИ І
ПЕРСПЕКТИВИ**

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**м. Умань
11 жовтня 2019 р.**

*Рекомендовано до друку
вченою радою факультету менеджменту
Уманського національного університету садівництва
(протокол № 1 від 12 вересня 2019 р.)*

Редакційна колегія:

ВЕРНЮК Н.О.	– к.е.н., доцент, декан факультету менеджменту;
НОВАК І.М.	– д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту;
ТРАНЧЕНКО Л.В.	– д.е.н., професор, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи;
ПЕТРЕНКО Н.О.	– д.е.н., доцент, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування;
МАШКОВСЬКА Л.В.	– к.ю.н., доцент, завідувач кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін;
КОМІСАРЕНКО Н.О.	– к.пед.н., доцент, завідувач кафедри української та іноземних мов;
ПТЕЛЬ Н.Я.	– к.е.н., доцент, заступник декана факультету менеджменту з наукової роботи.

За достовірність інформації відповідальність несуть автори публікацій.

М58 **Менеджмент XXI століття: проблеми і перспективи: матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Умань, 11 жовтня 2019 р. / Редкол.: Новак І.М. (відп. ред.) та ін. – Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. – 236 с.**

Збірник містить доповіді наковців, які були розглянуті на IX Всеукраїнській науково-практичній конференції «Менеджмент XXI століття: проблеми і перспективи», що відбулася 11 жовтня 2019 р. в м. Умань.

У наукових матеріалах висвітлюються проблемні питання розвитку теорії та практики менеджменту в глобальному конкурентному середовищі. Розраховано на наукових співробітників, викладачів, аспірантів, студентів та фахівців, які займаються питаннями розвитку менеджменту.

УДК 338

Пітель Н.Я., Ткаченко Р.Ю.	
ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ВИРОБНИЦТВІ УКРАЇНИ	77
Старинець Л.М.	
МОДЕЛЮВАННЯ КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА	80
Халахур Ю.Л.	
УДОСКОНАЛЕННЯ ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ СФЕРИ	82
Шкільний О.О.	
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ АГРАРНИХ ФОРМУВАНЬ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	84
СЕКЦІЯ 3. ІННОВАЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ	86
Ільченко Н.О., Вернюк Н.О.	
УДОСКОНАЛЕННЯ АУТСОРСИНГОВИХ ЛОГІСТИЧНИХ ПОСЛУГ У ПОП «ЗОРЯ» ТРОСТЯНЕЦЬКОГО РАЙОНУ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ..	86
Козак К.М.	
ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ ЯК ЗАСІБ СКОРОЧЕННЯ ВИТРАТ НА ЛОГІСТИКУ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЇЇ ЕФЕКТИВНОСТІ	89
Кустріч Л.О.	
УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ ПОТОКАМИ В ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМАХ	92
Новак І.М.	
ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК НАПРЯМ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ	94
Пітель Н.Я.	
РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙ В УПРАВЛІННІ ЕКСПОРТООРІЄНТОВАНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ	96
Почекунін А. В.	
СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИКОЮ В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ	99
Семенюк Т.Р.	
ОСНОВНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ ПОТОКАМИ	101
СЕКЦІЯ 4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ТА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В КРАЇНІ	104
Акулов М. Г.	
РЕАЛІЗАЦІЇ МЕХАНІЗМУ ІНВЕСТИВАННЯ РЕКРЕАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ В ЧЕРКАСЬКОМУ РЕГІОНІ	104
Бержанір І.А.	
ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ	107

Список використаних джерел

1. Сисоєва С. І. Державні механізми інвестування в туристичну діяльність в Україні. *Державне будівництво*. 2014. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2014_1_17
2. Програма розвитку туризму в Черкаській області на 2012-2020 роки. URL: <https://refdb.ru/look/2716310.html>
3. Щепанський Е. Організаційний механізм інвестування туристично-рекреаційного комплексу регіону. *Збірник наукових праць "Державне управління та місцеве самоврядування"*. 2010. Вип. 1(4). URL: http://tourlib.net/statti_ukr/schepansky.htm

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

І.А. Бержанір

кандидат економічних наук, доцент

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Ринкові реформи в Україні сприяли розвитку конкурентного середовища. створили законодавче поле, яке забезпечило необхідні умови для розвитку конкуренції у сфері туризму, головними з яких є економічна самостійність суб'єктів господарювання, перевищення пропозиції туристичних послуг над попитом з боку споживачів, державне регулювання в галузі туризму тощо.

Підвищення конкурентоспроможності національної туристичної галузі та підприємств туристичної індустрії має стати пріоритетом у політиці Уряду України, що впливатиме на формування сприятливого внутрішнього та зовнішнього нормативно-правового поля конкуренції. Чинники, що впливають на конкурентоспроможність, являють собою матеріальні та нематеріальні умови, які обумовлюють формування попиту та пропозиції на послуги підприємства. Залежно від конкретних значень цих чинників підприємство може отримати сприятливі або несприятливі умови для створення і підтримання конкурентних позицій на ринку.

Сучасні реалії розвитку туризму в Україні змушують підприємства галузі все частіше знаходити нові напрями посилення власних позицій на ринку. Туризм є дуже динамічним та значною мірою залежить від впливу зовнішнього середовища діяльності. Підприємства, котрі навчились швидко адаптуватись до нього, матимуть більше шансів на здобуття лідируючих позицій на ринку. Згідно з оцінкою Світового Банку туризм, на сьогодні, є чи не найбільшою та найшвидшою у розвитку галуззю світу.

Успіх туризму зумовлений тим, що в його основі лежить задоволення постійних прагнень людства пізнати навколишній світ. Для багатьох туризм вже не розкіш, а природна необхідність. Туристична діяльність в Україні сприяє розвитку тих територій, де є рекреаційні ресурси і немає перспектив для промисловості. Завдяки розвитку туристичної галузі стало можливим

підвищення життєвого рівня населення, розвиток інформаційних та інших технологій, транспорту, громадського харчування, сфери розваг, водночас забезпечується збереження та відновлення пам'яток історії, архітектури, культури.

В роботі туристичної галузі можна виділити такі проблеми, що стримують її розвиток:

- відсутність розгалуженої системи інформаційно-рекламного забезпечення діяльності галузі та туристичних представництв за кордоном;
- податкове законодавство, що не сприяє вкладенню інвестицій в інфраструктуру туризму та санаторнокурортний комплекс;
- різновідомча підпорядкованість туризму та санаторно-курортного комплексу;
- недоліки в системі регіонального управління;
- проблема тіньової економіки [1].

Окрім цих основних проблем можемо виділити також зниження рівня життя населення, адже погіршення умов життя споживачів призводить до зменшення попиту на туристичні послуги. Туристи прагнуть знайти більш бюджетні маршрути, або ж не подорожувати взагалі. В Україні туристичний ринок є відкритою системою з доволі низькими бар'єрами входу та виходу. Основною ж особливістю цього ринку є велика кількість учасників (як туристичних підприємств, так і їх контрагентів).

Позитивний вплив туризму на стан національної економіки та окремих регіонів, який спостерігається в багатьох країнах світу, в Україні є ще недостатнім. Наявний туристично-рекреаційний потенціал використовується не повною мірою. Якісні зміни і всебічний аналіз процесів у галузі свідчать про існування низки проблем, що потребують науково обґрунтованого вирішення. Саме тому пропонуємо визначитись з формуванням конкурентоспроможності туристичних підприємств та посилення їх позицій на ринку як всередині країни, так і за її межами, адже галузь туризму є доволі мобільною.

Конкурентоспроможність підприємства формується на базі конкурентних переваг, які у класичному менеджменті визначаються як виражена особливість або компетентність, що дозволяє залучати й зберігати клієнтів. В загальному ж розумінні конкурентоспроможність – це здатність підприємства створювати, виробляти і продавати товари та послуги, цінові й нецінові якості яких привабливіші, ніж в аналогічній продукції конкурентів.

Отже, конкурентоспроможність туристичного підприємства – це здатність підприємства надавати послуги належного рівня, які б задовольнили потреби споживача, цінові і нецінові якості яких привабливіші, ніж у конкурентів [2]. Основну увагу туристичні підприємства, як і будь-які підприємства сфери послуг, повинні зосереджувати на потребах споживача. Адже, якщо туристична фірма не здатна задовольнити потреби, вона буде швидше втрачати власні ринкові позиції. Конкурентоспроможність туристичного підприємства також буде залежати від регіонального розміщення, адже кожен конкретний регіон буде характеризуватись власним історико-культурним та рекреаційним потенціалом. Особливо це буде впливати на

співвідношення внутрішнього та виїзного туризму в регіоні.

Для збільшення обсягів туристопотоку, зростання надходжень від туристичної діяльності, підвищення внеску суб'єктів господарювання, діючих у сфері туризму, в економіку України, потрібно:

1. Надати центральному органу виконавчої влади у сфері туризму широкі повноваження щодо:

- розроблення та вдосконалення нормативно-правової бази, необхідної для організації туристичної діяльності;
- координації взаємовідносин між міністерствами, відомствами й органами регіональної влади з питань розвитку туризму;
- налагодження зв'язків з іншими країнами та міжнародними організаціями стосовно розвитку міжнародних туристичних обмінів;
- просування національного туристичного продукту за рубежем; здійснення інформаційного обслуговування туристичного бізнесу.

Характерними особливостями такої моделі державного регулювання у сфері туризму в економічно розвинутих країнах є активний пошук можливостей щодо узгодження інтересів держави та приватного бізнесу, центру та регіонів; отримання відносної самостійності національної туристичної адміністрації в прийнятті рішень; розподіл на її дві структури – «адміністративну» і «маркетингову» з поступовим переходом останньої на змішане фінансування – за рахунок коштів державного бюджету й самоокупності.

2. Змінити підходи до гарантування туроператорами своєї цивільної відповідальності перед туристами шляхом установлення фінансових гарантій, розмір яких повинен залежати не тільки від виду туристичної діяльності, але й від обсягу наданих туристичних послуг та отриманих доходів.

3. Скасувати законодавчу норму щодо виключності туроператорської діяльності, згідно з якою туроператори не мають права надавати послуги з розміщення, харчування, перевезення та інші, що значною мірою впливає на погіршення якості обслуговування туристів та не дозволяє туроператорам отримувати додаткові доходи.

4. Відновити ліцензування турагентської діяльності або запровадити на законодавчому рівні альтернативний механізм захисту прав споживачів та партнерів по бізнесу (наприклад, шляхом формування державного реєстру суб'єктів туристичної діяльності для обов'язкового внесення до нього даних про турагентів; створення національного стандарту про вимоги щодо провадження турагентської діяльності).

5. Стимулювати створення потужних громадських організацій, об'єднуючих туроператорів та турагентів, які спроможні впливати на розвиток туристичного бізнесу в країні.

Список використаних джерел:

1. Гусякова О. Ю. Розробка регіональних цільових програм розвитку туристичної індустрії / О. Ю. Гусякова // Держава та регіони. Серія: Державне управління. – 2012. – № 2. – С. 155–158.

2. Десятніков І. Стратегічні напрями розвитку туризму Черкаського регіону / І. Десятніков // Збірник наукових праць ЧДТУ. Серія: Економічні науки. – 2018. – Вип. 40. – Ч. 1– С. 141–145.

КЛАСТЕРИЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

І. М. Кирилук

кандидат економічних наук, доцент

Л. А. Чвертко

кандидат економічних наук, доцент

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

В умовах глобалізації й структурної перебудови економіки, посилення економічної конкуренції й поширення інтеграційних тенденцій туризм відіграє важливу роль у подоланні кризових явищ в економіці країни, оскільки є важливим фактором соціально-економічного розвитку регіонів. Позитивні тенденції розвитку вітчизняного туризму, що спостерігаються протягом останніх років в Україні, забезпечують зростання рівня зайнятості населення, надходження інвестиційних потоків до регіонів, наповнення державного та місцевих бюджетів.

Ділова активність суб'єктів господарювання, які функціонують на території регіону, безпосередньо впливає на темпи і стійкість його соціально-економічного розвитку в умовах невизначеності ринкового середовища. Одним із чинників організації високотехнологічного виробництва та засобом підвищення ефективності використання туристсько-рекреаційних ресурсів регіону є формування туристичних кластерних утворень галузевого та міжгалузевого характеру.

Кластери у всьому світі вважаються ефективним засобом формування національних конкурентних переваг, підвищення ефективності виробництва за рахунок вертикальної та горизонтальної інтеграції як окремих галузей, так і підприємств. Завдяки активному функціонуванню кластер розкриває можливості регіону як привабливої туристичної дестинації та забезпечує залучення інвестицій, створює привабливий інвестиційний клімат, здатний збільшити обсяги капіталовкладень у туристичний та курортно-рекреаційний комплекс і його інфраструктуру [1].

Оскільки індустрія туризму має свої особливості, туристичний кластер суттєво відрізняється від виробничого, а його формування потребує об'єднання зусиль підприємств різних видів економічної діяльності. Функціонування туристичного кластера як форми концентрації туристичних складових у регіоні, за рахунок виникнення мережових зв'язків між підприємствами, які географічно зосереджені на його території і задіяні у формуванні, просуванні й реалізації туристичного продукту, створює можливості більш повного використання його туристсько-рекреаційного потенціалу, а також сприяє